

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060204

DOM
2015-09-03
Stockholm

Mål nr
M 8521-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-08-29 i mål nr M 4010-13, se bilaga

KLAGANDE

N L

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 Linköping

2. K T

SAKEN

Föreläggande om att avlägsna vidtagna åtgärder vid dämnet på fastigheten X i Finspångs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar N Ls yrkande om klagörande av vem som bär ansvaret för en eventuell skada på miljön.

2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom endast på så sätt att punkt 3 i Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut 2013-09-09, dnr 535-4632-12, avseende föreläggande att ta bort den utfyllnad som skett i den tidigare bifåran upphävs och att de förelagda åtgärderna enligt punkterna 1 och 2 ska vara utförda **senast den 30 september 2016.**

Dok.Id 1212860

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

N L har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och upphäva länsstyrelsens beslut. Han har i andra hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ge honom tillfälle att senast den 31 augusti 2015 inkomma med en ansökan om lagligförklaring alternativt utrivning av dämnet. Han yrkar vidare att Mark- och miljööverdomstolen ska klargöra vem som bär ansvaret för den miljöskada som blir följden av utrivning av delar av dammen.

Länsstyrelsen i Östergötlands län och K T har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

N L har till stöd för sin talan vidhållit vad han anfört i underinstanserna med i huvudsak följande tillägg. Kvarnen revs 1975. År 1980–81 saboterades den befintliga dammbyggnaden. Sabotaget polisanmälades med följden att den skyldige fick böter för den olagliga utrivningen. För att bibehålla vattennivån på den sedan lång tid tillbaka hävdade och i dom fastlagda nivån i den uppströms belägna Starsjögölen gjordes en provisorisk lagning med trästockar. I början av 2000-talet bytte han, på grund av problem med att upprätthålla vattenytan i sjön, ut den provisoriska lagningen mot en permanent lagning. Detta skedde med länsstyrelsens samtycke. En utrivning av dammbyggnaden i enlighet med föreläggandet skulle innebära en avsänkning av sjön med en meter och medföra en periodvis torrlagd åfåra. Av en dom från Hellestad och Tjellmo tingslags häradsrätt 1828 framgår rätten att dämna till dagens vattennivå samt rätten att nyttja vattenkraften för industriellt ändamål. I domen anges att flodluckorna skulle tas bort den 10 maj och att de fick sättas dit igen den 1 november varje år. Ett korsat märke inhugget i en jordfast sten vid gamla landsvägsbron visar tillåten dämningens gränser under den angivna tiden på året. Denna bro har ersatts av en ny bro belägen något uppströms den tidigare. De arbeten som utförts i regleringsdammen hör samman med verksamhetsutövarens underhållsansvar enligt 11 kap. 17 och 18 §§ miljöbalken. Han har inte gjort någon utfyllnad i bifåran. Det finns en beskrivning från

1940-talet att där då fanns en 50 meter lång trätub ansluten till en dammbyggnad med turbin med samma utseende som idag. Den enda skillnaden är att trätuben har bytts ut mot en ståltub, vilket i sig inte är en tillståndspliktig vattenverksamhet. Utrivning av en dammbyggnad är dock en tillståndspliktig vattenverksamhet. Resultatet av en utrivning i enlighet med länsstyrelsens föreläggande blir en oöverskådlig miljöskada. Om föreläggandet ska kvarstå måste det klarläggas vem som bär ansvaret för denna miljöskada. Det bör i sammanhanget beaktas att nuvarande uppdämning funnits sedan åtminstone år 1639. Länsstyrelsen har inte redovisat någon miljökonsekvensbeskrivning som visar att någon miljöskada inte kommer att uppstå.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har till stöd för sin talan vidhållit vad som tidigare anförts i ärendet med i huvudsak följande tillägg. Kvarnen var i drift till 1940/1950-talen och revs därefter till största delen under 1960-talet. Vidare skedde en utrivning av dammbyggnaden åren 1980-81. Plåttuben installerades 2010 och kraftverket samt övriga åtgärder på dämnet vidtogs vid ungefär samma tid. Länsstyrelsen gör bedömningen att anläggningen var till stor del utriven en längre tid innan återuppbyggnaden och anläggandet av vattenkraftverket genomfördes. De rättigheter som eventuellt har funnits kan därmed inte medföra att nu aktuell åtgärd får vidtas utan föregående tillståndsprovning. Vidtagna åtgärder kan inte ses som underhåll eller reparation. Någon tillståndsprovning eller anmälan om vattenverksamhet har inte skett och åtgärderna är därför att se som olagliga. Det kan inte anses uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadats av de åtgärder som vidtagits. Föreläggandet avseende att ta bort utfyllnaden av den tidigare bifåran grundas på uppgifter som framkom vid länsstyrelsens besiktning på plats 2012. Länsstyrelsens uppfattning är att utfyllnad har skett i vattenområdet. Föreläggandet är tillräckligt preciserat för att inga tveksamheter ska uppstå angående vad som avses. Vidare bedömer länsstyrelsen att utrivning kan ske utan risk för betydande påverkan på enskilda eller allmänna intressen. Om länsstyrelsens föreläggande följs minskar skadan på allmänna och enskilda intressen jämfört med nuvarande förhållanden. Föreläggandet avser de nypågjutna delarna av dämnet. Det avser inte utrivning av anläggningen. Det föreligger därmed inte en risk för skada på det sätt som N L framhållit. Vattenförhållandena i sjön och åfåran torde återgå till de förhållanden som rådde innan de nu aktuella åtgärderna vidtogs och som av allt att döma varit rådande under en

längre tid. Borttagande ska ske vid lågvatten och i samråd med länsstyrelsen, varför det finns goda förutsättningar att komma fram till vilka eventuella särskilda försiktighetsåtgärder som kan krävas i samband med borttagandet.

K T har anfört att hans marker uppströms dämnet översvämmas på grund av den dämning som sker efter de åtgärder **N L** har vidtagit och han har till stöd för detta bl.a. åberopat fotografier.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att domstolen saknar laglig möjlighet att pröva **N L**s yrkande om klargörande av vem som bär ansvaret för en eventuell skada på miljön. Yrkandet ska därför avvisas.

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att de åtgärder som **N L** har vidtagit genom att gjuta nya delar på dämnet och uppföra en rörtub i plåt utgör vattenverksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig, eftersom det inte är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena.

Den dom från Hellestad och Tjellmo tingslags häradsrätt år 1828 som **N L** har åberopat gällde en tvist mellan ägaren till Ströms kvarn, som låg på den plats som föreläggandet gäller, och ägaren till Starrsjö hemman som låg uppströms kvarnen. Tvisten gällde om dammluckor hade öppnats otillbörligen och om skadlig uppdämning skett på Starrsjö ångar. Som även länsstyrelsen har angett i sitt beslut innebär inte den åberopade domen att **N L** har haft rätt att vidta de åtgärder som länsstyrelsens föreläggande avser. Domen utgör därför inte något hinder mot länsstyrelsens föreläggande. Det är inte heller fråga om sådana underhållsåtgärder som inte kräver tillstånd.

Därmed är de nypågjutna delarna av dämnet samt rörtuben inte lagligen uppförda, eftersom N L inte har ansökt om tillstånd enligt miljöbalken för att få vidta dessa åtgärder. Länsstyrelsen har därmed haft fog för sitt föreläggande om borttagande av de nypågjutna delarna av dämnet samt rörtuben. Den omständigheten att borttagandet kan kräva tillstånd enligt miljöbalkens bestämmelser om utrivning medför ingen annan bedömning (jfr Miljööverdomstolens dom 2011-02-08 i mål nr M 2893- 10). Mark- och miljödomstolens dom ska därför fastställas vad avser punkterna ett och två i länsstyrelsens föreläggande.

Beträffande punkt tre i föreläggandet, att ta bort den utfyllnad som skett i den tidigare bifåran, konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att även fyllning i vattenområde är en vattenverksamhet enligt 11 kap. 3 § miljöbalken, vilket innebär att tillstånd eller anmälan krävs. Enligt definitionen i 11 kap. 2 § miljöbalken avses med vattenområde ett område som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd. Det saknar således betydelse om vattenområdet kan karaktäriseras som naturligt eller om det tillskapats på annat sätt. Parterna i målet är oense om hur förhållandena på platsen var innan den påstådda utfyllnaden gjordes. Länsstyrelsen har anfört att uppgifterna att en tidigare bifåra hade fyllts ut framkom vid den besiktning som länsstyrelsen gjorde den 27 juni 2012 då bl.a. N L var närvarande. N L har uppgett att han inte har fyllt igen någon bifåra. Eftersom det är oklart hur det tidigare har sett ut på platsen och det inte är klarlagt att N L har gjort någon utfyllnad ska punkt 3 i länsstyrelsens beslut avseende föreläggande att ta bort utfyllnad i den tidigare bifåran upphävas.

Tiden för när åtgärderna enligt punkterna 1 och 2 i länsstyrelsens föreläggande senast ska ha vidtagits bör vidare flyttas fram eftersom angiven tid har passerat. För att det ska vara möjligt att genomföra de förelagda åtgärderna vid lågvatten bestäms tidpunkten till den 30 september 2016. Det saknas skäl för Mark- och miljööverdomstolen att bifalla N Ls andrahandsyrkande. Det står honom fritt att göra de ansökningar i saken som han anser påkallade.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Roger Wikström, referent, och Vibeke Sylten samt tekniska rådet Dag Ygland.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Anders Wallin.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-08-29
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4010-13

KLAGANDE

N L

MOTPART

Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 Linköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut den 9 september 2013, dnr 535-4632-12,
se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om att avlägsna vidtagna åtgärder vid dämnet på
fastigheten Finspång X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att de
förelagda åtgärderna enligt punkterna 1 – 3 ska ha vidtagits senast den 31 december
2014.

Dok.Id 297097

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Östergötlands län (länsstyrelsen) förelade i beslut av den 9 september 2013 N L att på fastigheten Finspång X

1. Ta bort de nypågjutna delarna på dämnet enligt till beslutet bifogad skiss. Borttagandet ska ske vid lågvatten och i samråd med länsstyrelsen.
2. Ta bort den rörtub i plåt som uppförts.
3. Ta bort den utfyllnad som skett i den tidigare bifåran. Borttagandet ska ske vid lågvatten och i samråd med länsstyrelsen.
4. Åtgärderna ska vara utförda senast den 31 december 2013. Senast en månad efter borttagandet av dämnet ska länsstyrelsen informeras om detta.

Om N L underlåter att vidta åtgärd enligt punkten ett förpliktas han med stöd av 26 kap. 14 § miljöbalken (MB) jämte 3 § lagen (1985:206) om viten att utge ett vite om 50 000 kr.

N L har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

N L har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att ärendet återförvisas till länsstyrelsen för förnyad handläggning. Såsom stöd för sin talan har han anfört i huvudsak följande.

Han anser sig ha tillstånd till verksamheten genom urminnes hävd. Enligt i dag gällande lagstiftning och de avgöranden som har förevarit i Högsta domstolen så är urminnes hävd ett tillstånd som ger honom rätt att driva vattenverksamheten vidare. Vattenverksamhetsutredningens betänkande från den 1 oktober 2013 biträder den uppfattningen. Enligt äldre handlingar har vattenkraften nyttjats redan på 1100-talet och dammen anlades år 1639 enligt uppgifter från Hellestads bergslag. Det framgår även av äldre handlingar att det år 1706 fanns en hammare på platsen. Av förrättning från 1828 framgår att det fanns en dammbyggnad vid Strömmen. Kvarndammen har sedan varit i bruk fram till 1950-talet och dämningen har pågått

oavbrutet under gången tid och vattnet återbördats till ån i samma punkt. När han köpte fastigheten år 1997 av Fiskeby AB var dammen i dåligt skick och renovering erfordrades, eftersom planen med fastighetsköpet var att installera ett miljövänligt energialternativ.

Länsstyrelsen har i sitt föreläggande inte närmare behandlat frågan huruvida det finns ett tillstånd för Strömmens kraftverk enligt urminnes hävd. Likaså har man inte behandlat frågan huruvida länsstyrelsen har laglig rätt att förelägga en verksamhetsutövare att begära tillstånd för en vattenverksamhet. Länsstyrelsen har i föreläggandet enbart hänvisat till gällande praxis. Vad känt är för sökanden så finns det inte någon rättspraxis i nämnda frågeställningar. Den praxis som finns är att urminnes hävd är ett tillstånd med rättskraft. Mark- och miljööverdomstolen har i tre domar från den 19 april 2012 (MÖD 2012:26, 2012:27 och 2012:28) angående Gisslarboån skrivit lite vagt om att man *bör kunna* förelägga, vilket visar att frågan inte är prövad och dessa domar kan därför inte vara vägledande och ligga till grund för något föreläggande från länsstyrelsen. Miljödomstolens i Växjö har i sitt utslag gällande Jungnerholmarnas vattenkraftverk (M 74-03) gjort en ingående analys över en länsstyrelses möjlighet att förelägga en verksamhetsutövare att söka miljötillstånd för en vattenverksamhet. Dylig analys saknas i åberopade domar från Mark- och miljööverdomstolen och i överklagad dom. I Mark- och miljööverdomstolens dom har man inte heller tagit ställning till huruvida urminnes hävd är ett tillstånd med rättskraft och inte heller privilegiebrevens rättskraft. Av MÖD:s domskäl angående privilegiebreven framgår inget som skulle säga att det inte skulle föreligga rättskraft i dessa enligt äldre lagstiftning. Vad domskälen säger är att privilegiebrevens rättskraft inte kan jämföras med tillstånd enligt miljöbalken. Det innebär inte att det inte skulle finnas någon rättskraft/tillstånd i privilegiebrev. Däremot finns det en möjlighet för myndigheterna att begära en omprövning av tillståndet i enlighet med 24 kap. 5 § MB.

Det är oklart vad länsstyrelsen grundar sin bedömning att hans arbete har varit mer omfattande än normalt underhåll och reparation på. Länsstyrelsen har inte närmare motiverat sitt påstående att urminnes hävd kan ge skydd gentemot andra enskilda

intressen, t.ex. om någon annan hävdar äganderätt till en egendom, damm eller liknande, men kan inte användas i fråga om verksamhet (t.ex. kraftproduktion). Länsstyrelsen har inte närmare utvecklat vilken lagstiftning man stöder sig på med detta påstående. Han har själv gjort en genomgående analys av gällande lagstiftning, som visar sig vara i överensstämmelse med Vattenverksamhetsutredningens analys. Urminnes hävd meddelas aldrig genom ett beslut, vilket länsstyrelsen borde känna till. Man måste skilja på vattenkraftsutnyttjande och dammbyggnadens påverkan på fiskvandring. Det är dammbyggnaden som sådan som utgör vandringshindret och inte vattenkraftverket. Det gör härvid inte någon skillnad om tillhörande vattenverk i ett vattendrag genererar elektrisk eller mekanisk kraft. Möjligheterna till fiskvandring påverkas inte av detta förhållande.

Vattenverksamhetsutredningen påvisar att idag har länsstyrelsen inte någon laglig rätt att kräva att en verksamhetsutövare ska söka tillstånd, vilket framgår av förslag till införande av 19 a § Förslag till lag om ändring i lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Om länsstyrelsen hade den lagliga möjligheten idag att kräva att en verksamhetsutövare ska söka tillstånd så finns det inte någon anledning att lämna förslag på att införa en ny lagparagraf.

Länsstyrelsen har i yttrande anfört i huvudsak följande. Niklas Lindeberg har inte förelagts att begära tillstånd för vattenverksamheten. Länsstyrelsen har inte heller åberopat de tre nämnda domarna. Förrättningen från den 2 juni 1828 handlade om en tvist mellan dåvarande ägaren av Ströms kvarn och ägaren av Starrsjö gård. Förrättningen ger varken någon rätt eller skyldighet att dämna upp vattnet. Kvarnen var i drift till 1940/50-talen och revs till större delen under 1960-talet.

De åtgärder som N L nu har vidtagit är enligt länsstyrelsens bedömning betydligt mer omfattande än normalt underhåll och reparation. Utöver de åtgärder som vidtagits vid dämnet har en rörtub och en turbin anlagts, dvs. ett vattenkraft-verk har uppförts, vilket är en tillståndspliktig verksamhet. Dessutom har en utfyllnad av den tidigare bifåran skett.

Urminnes hävd kan ge rättigheter till fastighet, egendom och servitutsliknande rättigheter som att få dämna över annans fastighet. Äldre jordabalkens regler om urminnes hävd upphävdes den 1 januari 1972 när nya jordabalken trädde i kraft. En giltig urminnes hävd måste därför ha uppkommit 90 år (två mansåldrar) före detta datum, d.v.s. före den 1 januari 1882. Urminnes hävd kan ge ett skydd gentemot andra enskilda intressen, t.ex. om någon annan hävdar äganderätt till en egendom, damm eller liknande, men kan inte användas i fråga om verksamhet (t.ex. kraftproduktion).

Frågan om tillstånd till vattenverksamhet och ett tillstånds rättskraft regleras i 11 resp. 24 kap. MB. Enligt 5 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska tillstånd, dispenser m.m. som meddelats enligt tidigare lagar fortsätta att gälla. I 24 kap. 1 § MB anges också att dessa bestämmelser endast gäller tillstånd som har meddelats. Det måste alltså finnas en dom eller ett beslut som visar att en vattenkraftsanläggning har tillstånd till både anläggningen och driften (kraftproduktionen) för att den ska omfattas av rättskraften i 24 kap. 1 § MB. De eventuella rättigheter som kan ha uppkommit genom urminnes hävd har inte meddelats genom beslut och har således inte rättskraften av ett tillstånd.

Länsstyrelsens inställning är att det inte finns något tillstånd eller annan rättighet att bibehålla anläggningen eller driva verksamheten. För det fall domstolen gör en annan bedömning i denna fråga anser länsstyrelsen att den rivning som gjordes under 1960-talet medför att det inte är möjligt att återuppföra anläggningen för kraftproduktion utan tillståndsprövning. Anläggningen är olaglig och det finns därmed skäl för länsstyrelsens föreläggande om att ta bort de nypågjutna delarna samt ta bort rörtuben och utfyllnaden i den tidigare bifåran. Länsstyrelsen bedömer dock att mark- och miljödomstolen bör flytta fram tiden för fullgörande så att det blir möjligt att ta bort utfyllnaden vid lågvatten.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att det överklagade beslutet inte innefattar ett föreläggande om att ansöka om tillstånd eller lagligförklaring. Mark- och miljödomstolen kommer således inte att behandla frågeställningen om tillsynsmyndighetens befogenhet att förelägga en vattenverksamhetsutövare att söka tillstånd eller lagligförklaring enligt miljöbalken. Det mark- och miljödomstolen ska ta ställning till är huruvida länsstyrelsens föreläggande – att vid äventyr av vite vidta de i det överklagade beslutet angivna åtgärderna – är lagligen grundat.

Vad mark- och miljödomstolen har att avgöra är således om de nypågjutna delarna på dämnet, den rörtub i plåt som uppförts samt den utfyllnad som skett i den tidigare bifåran är att betrakta som vattenverksamhet och därmed tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt 11 kap. 2, 9 och 9 a §§ MB. Om åtgärderna bedöms vara tillstånds- eller anmälningspliktiga återstår frågan huruvida undantagsregeln i 11 kap. 12 § MB är tillämplig, dvs. om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. I de fall undantagsregeln bedöms vara tillämplig är en verksamhet befriad från tillstånds- och anmälningsplikt.

Med vattenverksamhet avses enligt 11 kap. 3 § MB bl.a. uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pålning i vattenområden, bortledande av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. För vattenverksamhet krävs enligt 11 kap. 9 och 9 a §§ MB tillstånd resp. anmälan om inte något annat följer av bestämmelserna i samma kapitel. Av 11 kap. 12 § MB framgår att tillstånd eller anmälan inte behövs om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena.

Att utföra ändringar i en befintlig dammanläggning är alltså en tillstånds- eller anmälningspliktig vattenverksamhet om det inte är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Det saknar härvid betydelse om dammen omfattas av urminnes hävd eller inte.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att de åtgärder N L har vidtagit i anslutning till den befintliga dammanläggningen på fastigheten Finspång X är att betrakta som vattenverksamhet enligt 11 kap. 3 § MB.

För att en verksamhet ska vara befriad från tillstånds- eller anmälningsplikt krävs att det är uppenbart att varken enskilda eller allmänna intressen skadas. Uppenbarhetsrekvisitet betyder att beviskravet är mycket starkt och det är verksamhetsutövaren som har bevisbördan för att undantagsregeln är tillämplig. Någon utredning beträffande den företagna vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena har inte förebringats i målet och det kan därför inte anses uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen lider skada av densamma.

Eftersom de av N L vidtagna åtgärderna inte har föregåtts av någon tillståndsprövning eller anmälan är de inte att anses som lagligen uppförda. Det föreligger därför skäl att på det sätt som länsstyrelsen gjort förelägga N L att avlägsna de nypågjutna delarna av dämmet, rörtuben i plåt och utfyllnad i den tidigare bifåran i enlighet med det överklagade beslutet. Mark- och miljödomstolen anser att föreläggandet är rimligt och att det inte kan anses mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet. Vad N L anfört i målet ändrar inte denna bedömning och överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 19 september 2014.

Cecilia Giese Hagberg

Erling Alm

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Erling Alm. Föredragande har varit beredningsjuristen Lena Sjöberg.